

Nyheter från Radiomuseet

Nr 99, 1 april 2017

Fantasifullt QSL-kort från Radio Italiana

Vår jukebox på Radiomuseet

RM5427

Bild: Lars Lindskog

Denna lilla fina Jukebox fick Radiomuseet för några år sedan som gåva av Mrs Anna Fox, 481 Tighworth Crescent, Yates, Bristol BS37 4EY, ENGLAND. Den har länge stått tyst i förrådet men nu har den fått en egen plats på museet. I stället för skivväxlare har den en inbyggd bandspelare och i den fann jag ett band med en autentisk radioinspelning med Leif "Smoke Rings" Anderson som spelar musik från jazzens guldålder. Det bandet passade verkligen bra ihop med denna fina Jukebox vars namn är ***Spirit of St Louise*** och är tillverkad av Himex. Apparaten har även FM-radio och ljudkvaliteten är alldeles utmärkt. Den är värd att lyssna på vid Ditt nästa besök på Radiomuseet.

Lars Lindskog
lars@lalind.se

Kalendarium

- Sacred Concert torsdagen den 18 maj klockan 18.30
- Vårmöte lördagen den 10 juni kl 12.00. Föredrag av Håkan Lindberg om magnetisk inspelningsteknik
- Alexandersondagen på Grimeton söndagen den 2 juli 10.00-16.00
- Hifi-mässa 13-17 september
- Höstmöte med föredrag om grammfonens historia av Göran Björving lördagen den 16 september
- Vintermöte lördagen den 9 december klockan 12.00

Kristaller till kristallmottagaren

Vi får ofta frågan om vad man använder för kristaller i en kristallmottagare. Wikipedia förklarar det på följande vis.

 Blyglans (PbS) kallas även galenit^[2] och är ett sulfidmineral av blyulfid som ofta innehåller silver och uppträder tillsammans med zinkblände eller andra sulfidmineral. Mineralen är världens enda blymalm av betydelse. I Sverige förekommer mineralet på ett flertal platser och den största brytningen har ägt rum i Sala, Guldsmedshyttan och Kaveltorp i Västmanland, Saxberget och Garpenberg i Dalarna samt i Vassbo, Idre, Dalarna och Laisvall, mellersta Lappland.

Blyglans

Bild Wikipedia

Kiselkarbid, kemisk beteckning SiC , är en kemisk förening som tack vare sin hårdhet används som slipmedel och tack vare sin eldfasthet som material i deglar och ugnar. Dopad kiselkarbid används även som halvledare inom elektronik för tillämpningar med höga spänningar, höga strömmar, höga frekvenser och höga temperaturer då den inte ger upphov till lika stora energiförluster (i form av värme) som kiselbaserad elektronik. Kiselkarbid används också inom juvelindustrin och kallas då *moissanite*. Ytterligare namn för kiselkarbid är *carborundum* eller *karborundum*.

Kiselkarbid. **Kiselkarbid** (SiC) tillverkas genom uppvärmning av kvartssand (SiO_2) och kol (C) till en temperatur av $2273^\circ K$ i en elektrolytugn.

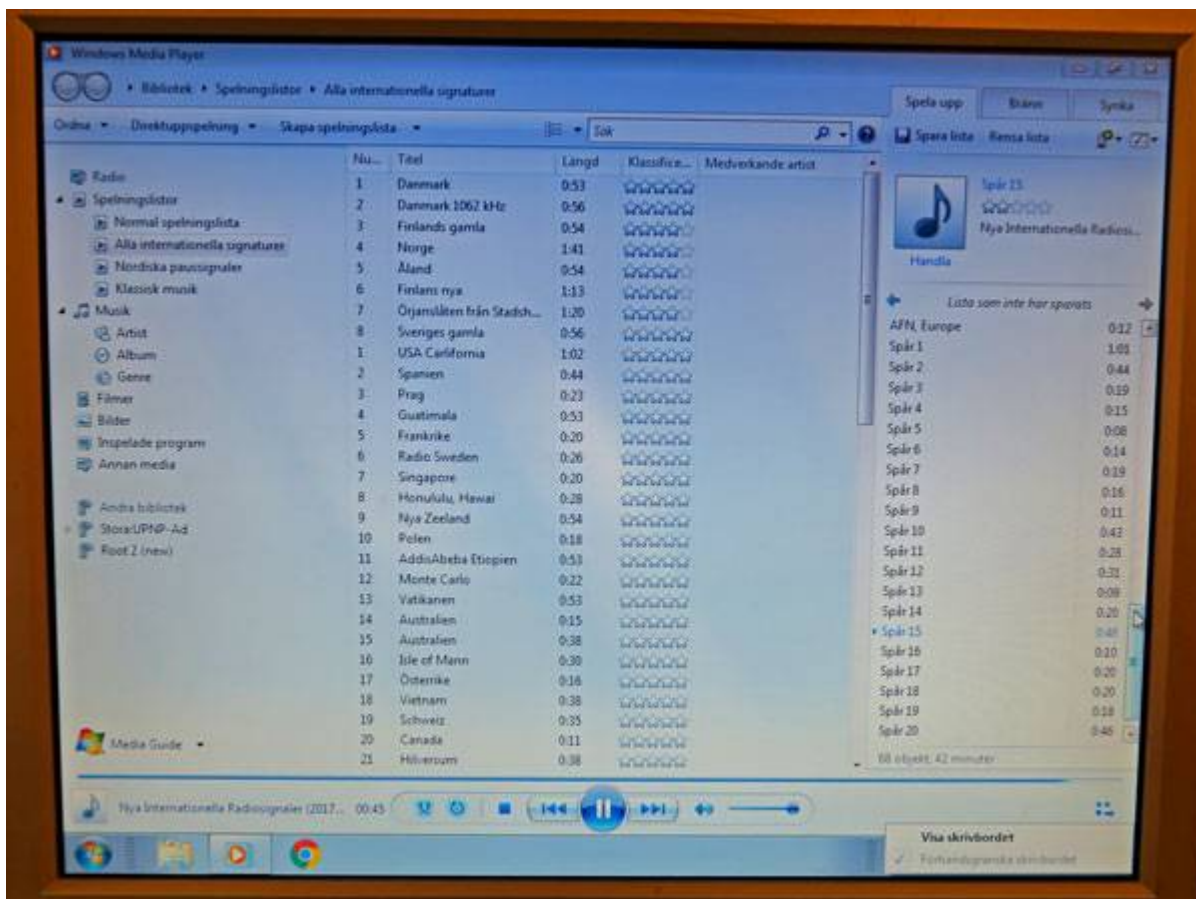
Vår interna radiokanal på Radiomuseet

Denna uppkoppling har gjorts för att kunna demonstrera hur en enkel kristallmottagare kan ta emot programmet från vår mellanvågssändare och avlyssnas i en vanlig 50-talsradio eller via en trathögtalare från 1920-talet.

Datorskärmen som visar de inspelade programmen står på ställningen för sändarröret från Järnbrott. Vår mellanvågssändare ligger allra högst upp på hyllraden till höger.

Denna bildskärm är enbart avsedd för att visa det som sänds ut via radiosändaren för tillfället för att intresserade besökare skall kunna se detta. Under årsmötet i lördagen den 18 mars sände vi ut inspelade radioanrop och signaturmelodier från olika stationer i hela världen. Många av dessa var inspelade på 1970-talet och går inte att höra idag.

Utställning på Lundby Bibliotek

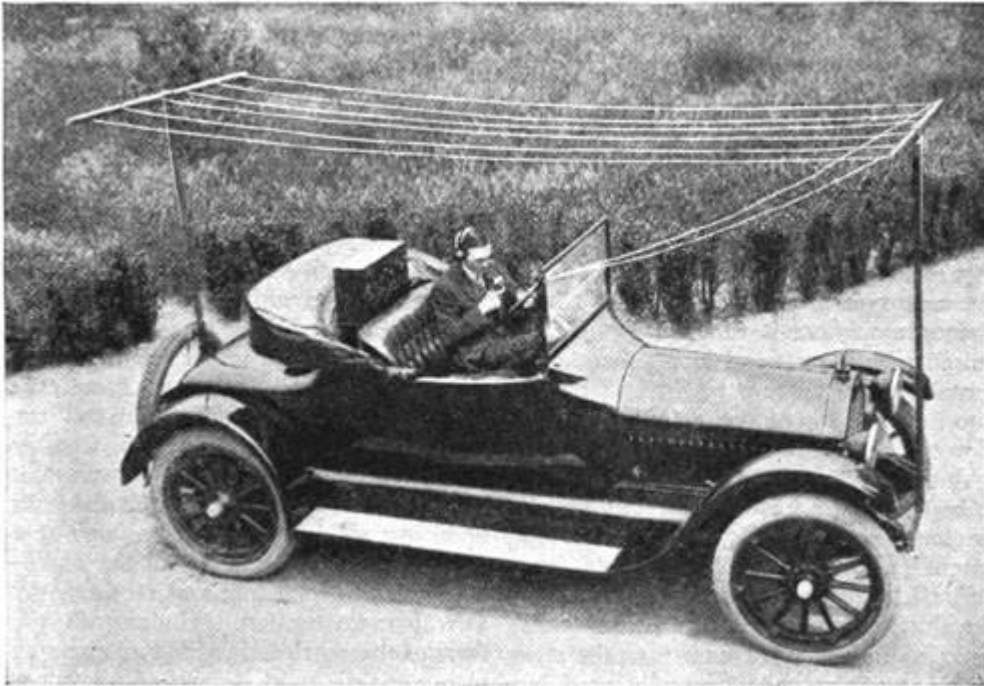

Lennart Nilsson vid vårt utställningsbord

Bild Lars Lindskog

Bibliotekarien Agneta Lundqvist på Lundby Bibliotek bjöd in Radiomuseet till Föreningarnas Dag, lördagen den 11 mars. Lennart Nilsson och jag antog utmaningen och vi fick många trevliga pratstunder med besökarna i det nybyggda biblioteket. *Lars Lindskog*

Mobil telefoni omkring 1925 och....

.....2017

Nu har även Jan-Åke von Schantz, SA6AHW satt på sin mobila radioantenn för 80 och 160 meters banden.

En liten fråga från redaktören: Hur gick det på bilbesiktningen?

Kursverksamheten

Kurs för blivande radioamatörer

Det börjar en ny licenskurs torsdagen den 6 april 2017 i Hugo Hammars sal på Radiomuseet. Tiden är 18.00-21.00. Kursen pågår under 8 tillfällen. Idag har det kommit in 19 anmälningar så intresset är stort för kursen. Närmare information mejlas ut till de som anmält sig till kursen.

Bengt Lindberg, SM6BLT

benli@telia.com

070-5984200

Raspberry Pi och Arduinokurser

En kurs gällande Raspberry Pi planeras till hösten. Det kan även bli en ny kurs om Arduino men detaljerna är inte klara ännu.

Lennart Nilsson

odenback@telia.com

Radioreparationskurs

Det har kommit en förfrågan till Radiomuseet om vi planerar en grundläggande reparationskurs på radiomottagare. Åke Kjellin som har hållit i flera sådana kurser ställer sig inte främmande för detta. Vi ber Dig som är intresserad att höra av Dig med önskemål och synpunkter. Får vi tillräckligt många intresserade, exempelvis 5-6 personer, så kan vi planera en sådan kurs till hösten.

Åke Kjellin

akekjellin@hotmail.se

Om Nyheter från Radiomuseet

”Jag bad om utträde ur föreningen för en tid sedan. Och så ramlade Nyheter från Radiomuseet in i inboxen och jag kom på bättre tankar. Detta lilla trevliga häfte är nästan värt hela avgiften. Ber därför om att få fortsätta som medlem och jag betalar avgiften inom en timme. Bör vara bokförd hos er i morgon”.

Visst blir man glad som redaktör när man får ett sådant meddelande från en medlem i Radiohistoriska Föreningen i Västsverige.

Lars Lindskog

lars@lalind.se

Hennes namn var Irina Gardenina

I förra numret av NfR frågade vi efter namnet på den kvinna, som ofta hördes i de svenskspråkiga sändningarna från Moskvaradion under 1950-talet. Hon talade en så perfekt svenska utan att någonsin ha besökt Sverige? Svaret kom omgående och jag fick en artikel från Moritz Saarmann där hon intervjuades på 1970-talet. Någon inspelning av hennes röst har jag ännu inte fått men det kanske finns någon som har en sådan.

Hon sänder på svenska från radion i Moskva

Förr lackerade vi verkligheten nu är det fritt fram

– Jag har min journalistiska frihet att skriva vad och hur jag vill. Ätminstone upplever jag det så. Att mitt arbete skall utgå från leninismens idéer – det är liksom självklart.

Irina Gardenina. Sovjetisk journalist i Moskva.

En dam i trakterna av de 40. Med pigga ögon. Flytande svada. Och en mycket påtaglig entusiasm för sitt yrke.

Irina talar en närmast perfekt svenska. Hon arbetar nämligen på Moskvaradions svenska sändningar. Sovjets motsvarighet till Radio Free Europe och Radio Sweden.

Men Irina vill inte betrakta de sovjetiska utlandssändningarna som politisk propaganda.

– Vi vill visa det svenska folket – och andra folk – hur saker och ting är hos oss. Så ärligt som möjligt.

På det sättet har det inte alltid varit. Det medger Irina gärna.

– När jag började som journalist på 50-talet hade vi stränga order uppifrån att "lackera" verkligheten. Vi skulle dölja bristerna och framhäva fördelarna. Då var vi styrda – men nu är det fritt fram.

Tycker Irina. Och fortsätter i samma andetag:

– Naturligtvis är vi – precis som ni – stolta över vad vi uppnått. Och då är det ganska naturligt att berätta om det som är bra. Men nu för tiden tar vi med både fram- och baksidor.

Som exempel på den ökade öppenheten nämner Irina arbetsmarknaden i Sovjet.

– Vi har ingen arbetslöshet – det har vi alltid framhållit.

Men på senare tid har vi också kunnat berätta om baksidorna. Bristen på arbetskraft gör att folk byter jobb titt och tätt. Och det blir kontinuiteten och produktiviteten lidande på.

Väl insatt

Irina Gardenina är väl insatt i vad som händer i Sverige. Dagens Nyheter svarar för huvuddelen av hennes informationer.

Att hon fick kontakt med det lilla område som Sverige och svenska språket är i Sovjet (ca 100 läser svenska vid universitet i Moskva) har sina skäl.

Irina Gardenina på Revolutionsplatsen med Boljojteatern i bakgrunden.

Hon mötte den svenske journalisten Ture Eriksson, verksam i Moskva. Gifte sig. Fick så småningom en dotter – blivande journalist för övrigt.

Så kom Irina i kontakt med Sverige och svenskan.

Nu är hon änka sen några år. Hon bor med sin dotter och sin mor i en tvåa nära den jättelika Leninstadion – platsen för 1980 års olympiad.

Irinas uppfattning om Sverige är klar.

– Ni har kommit långt i Sverige utan socialism och kommunism. Men för oss var kommunismen en nödvändighet för att kunna utveckla – överhuvudtaget få chansen att utveckla – vårt land.

Irina är en av de få i Sovjet som har tillgång

till en "oredigerad" bild av Sverige och svenska förhållanden.

Nyhetsbyrån TASS har en redaktion i Stockholm på två man som sköter den officiella bevakningen för den vanlige sovjetmedborgarens bruk. Med hjälp av ett antal personer i Moskva som går igenom de manus som sänds från stockholmsskorrarna – "korrigerar våra artiklar" som en av TASS-journalisterna försiktigt uttrycker saken.

Svensk press bra

– Pressen i Sverige uppfattar jag som mycket djärv, och det är bra, säger Irina.

– Men ni har en förmåga att hänga upp er på

småsaker, suga för länge på samma karamell. Reportagen om mord och andra brott i kvällspresen är ett exempel.

Irina reagerar mot det sätt som artiklar i svenska tidningar sväller ut. I Sovjet har man brist på papper – därför blir tidningarna tunna, med få bilder och koncentrerade reportage.

– Men det värsta med pappersbristen är att uppgifterna inte räcker till. Det är våldsamma köer när det är dags för prenumeration i september varje år. Senast hann jag inte med att få något abonnemang på min favorittidning, Komsomolski Pravda (det kommunistiska ungdomsförbundets tidning).

Fem års studier

Sin journalistiska utbildning fick Irina på Moskvas universitet, innan det fanns en speciell fakultet för området. Den inrättades för 15 år sen, och varje år tas ett hundratal elever in där. Studierna varar i fem år. Då skall man innan

ha gått igenom ett slags förberedande skola på gymnastial nivå.

Gallringen sker liksom i Sverige genom anlagstester. Redan från början delas de blivande journalisterna in i olika fack: TV, radio, press och foto.

Precis som i Sverige gör eleverna en praktisk del och en teoretisk del. En stor del av teoretisk utbildningen ligger på språkliga studier – stilistik, press- och litteraturhistoria, grammatik. Och naturligtvis politiska studier.

Alla grupper i Sovjet får en mycket grundlig politisk (marxist-leninistisk) skolning. Ordet "propaganda" har inte alls samma negativa värdebelastning som i västerlandet. Tvärtom nämns den ofta med stolthet.

Och inte heller Irina ser något negativt i den skolningen.

– Vi måste alltid försöka hålla de leninistiska perspektiven i vårt arbete. Rent skönlitterärt kan det kanske vara annorlunda. Men skall man beskriva ett socialt skeende måste man göra det utifrån Lenins idéer. Utifrån rätt politisk bakgrund, med rätt vinkling...

För en svensk journalist låter det här ganska främmande – kanske skrämmande. Men för Irina är det något helt naturligt.

Har min integritet

– Jag har min integritet som journalist. Visst händer det att min chef ändrar i det jag gjort. Men då beror det på att jag tagit upp fel saker, inte sett de stora och riktiga sammanhangen.

Irina trivs med sitt yrke, och den ganska speciella uppgift hon har – att förse svensk publik med uppgifter om sitt land. Men naturligtvis är hon ganska osäker om responsen i Sverige.

– Jag vet inte hur många svenskar som lyssnar på oss. Det kunde säkert vara fler.

Charmoffensiv?

Jag upplyser henne om att den polska utlandsradion för några år sen gjorde en "charmoffensiv" i Sverige med annonser om sin existens, tävlingar och annat.

– Jo, jag känner till det där. Och vi har funderat på något liknande. Men vi är osäkra om ifall den svenska kapitalistiska pressen skulle ta in annonser för Moskvaradion. Det låter knappast troligt...

Jag försöker argumentera för motsatsen, men Irina är svår att övertyga.

Kanske inte så underligt. Vi dras båda med vulgäruppfattningar och fördomar – några sanna, andra felaktiga – om våra respektive länder. Vi är kollegor med samma yrke och samma publik. Men ändå väldigt olika.

Text: Björn Levin/Håkan Larsson
Foto: Håkan Larsson

("Journalisten" 6/77)

Hur gick det sedan?

Efter Sovjetunionens upplösning 1991 ändrades namnet på Irinas arbetsplats från Radio Moskva till Rysslands Röst. Den ursprungliga skandinaviska redaktionen på 50 medarbetare reducerades till 10 man. Irina och hennes kolleger behövde inte längre hålla det Leninistiska perspektivet på allt som sändes och slapp censuren men måste ha med officiella politiska nyheter i utsändningarna, såsom uttalanden från Putin och vad ministrarna har uttalat sig för eller emot och så vidare.

Läs mer om detta i en artikel av Jesper Gormsen från februari 2006 i den danska tidningen Kristelig Folkeblad:

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/udland/den-gamle-garde-leverer-radio-til-den-nordiske-%C3%A6ter>

I Wikipedia hittar vi så denna sammanfattning;

Moskva sände på svenska mellan den 11 februari 1932 och den 27 mars 2009. 2006 kunde man höra de svenska sändningarna på måndagar, onsdagar och fredagar på mellanvåg och kortvåg, mellan 19.30 och 20.00.

Efter att de svenska sändningarna upphört 2009 fortsatte Rysslands röst svenskspråkig nyhetsrapportering via nätet och Sputnik News som dock stängdes ned av Putin 2016. Idag finns det inga svenskspråkiga utsändningar från Ryssland.

Lars Lindskog

lars@lalind.se

Irina Gardenina 2006

Våra "stenkakor" är nu sökbara i databasen

Inte bara radioutrustningar och litteratur går att hitta på Radiomuseets hemsida utan även 78-varvsskivor. Vi har nu registrerat över 1700 78-varvsskivor.

Dessa kan man söka via Radiomuseets hemsida om man klickar på **Sök i databaserna**. Vi säljer de skivor som vi har dubletter av. Vill man veta vilka de är går man in på http://maia.premium.se/radiomuseet/web/ext/databaser/skivor_till_salu.html

Vi lägger inte ut inspelad musik av upphovsrättsliga skäl men den kan avnjutas via vår besöksdator på museet.

Viktor Olsson

viktor.ohlsson@von.pp.se

Hjälp med reparationer

031-428652
0706478042

Bernards Radio & Video
Service & Installation av Hemelektronik
Tekniker
Datorservice

Bangatan 62
41464 Göteborg
Majorna

bernards.radio.video@tele2.se
www.bernardsradiovideo.se

Kållereds Radio och TV Service

Leif Alenäs (medlem)

Gamla Riksvägen 16

428 32 Kålleröd

Telefon: 031-795 11 75

0703-98 78 78

e-post: eve.ruch@bredband.net

Utför reparationer på radio och TV. Har även tryckrullar och drivremmar till bandspelare.

Elektrolytkondensatorer mm säljes av

LH Musik & Audio AB

Atlasvägen 55, NACKA

08-718 00 16 Öppet 10-15 vardagar

lhmusik@gmail.com

Tryckrullar och drivremmar till bandspelare

Kållereds Radio och TV Service (info se ovan)

se Kållereds Radio

Grammofonnålar, pickuper och mycket annat

Svalander Audio AB

www.svalander.se

Hjälp med mediaöverföringar

Radiomuseet har haft som en ambition att kunna hjälpa kunder med att överföra gamla tråd- och bandinspelningar till CD och Videofilmer till DVD. Utrustning för arbetet liksom lokal finns på museet. Tekniskt kunnande finns även det men det saknas någon frivillig kraft, som känner för att engagera sig och satsa tid på den uppgiften.

Samtidigt får vi av och till frågor från besökare om var man kan få hjälp med detta. Eftersom vi för närvarande inte är beredda att ta på oss uppgiften lämnar vi här namn och adress på ett företag, som verkar ha ambitionen att klara av det mesta t.o.m. överföringar från trådspelare.

BGA Videoproduktion
-Ett familjeföretag sedan 1993

Frågor & svar Om oss Prislista Butiker Kontakta Nöjda kunder Framkalla bilder

Småfilm/Super 8 film till DVD/USB Videoband (VHS) till DVD/USB Diabilder/legativ till DVD/USB Ljudband till CD/USB

Videoband (VHS) till DVD

Låt oss bevara dina bästa minnen

Vi på BGA Videoproduktion AB är experter på att göra om gamla videoband till DVD eller USB-minnen. Varje år vänder sig tusentals familjer till oss för att få hjälp med sina VHS, Hi8 & miniDV. Gör det du också!

Hur du gör för att anlita oss

Vårt motto är att det ska vara enkelt att göra om sina videoband till DVD eller annat digital format. Det enda du behöver göra är att ta med dina filmer till vår närmaste butik. På plats i butiken går vi tillsammans med dig igenom allt du behöver veta. Du får alltid ett kostnadsförslag när du lämnar ditt material till oss. -Hitta närmaste butik-

Ovanlig bandtyp? Inga problem...

Det spelar ingen roll vad du har för typ av videoband. Vi tar emot (nästan) alla format som har funnits på marknaden.

Exempel på format vi hanterar:
8mm, Betacam SP, Betacam SX, Betamax, Digital8, Digital Betacam, DVCAM, HDV, Hi8, miniDV, MPEG IMX, U-matic, Video8, Video 2000, VHS-C, VHS & S-VHS.

Läs mer...

- Beställningsinformation
- Hi8 till DVD & USB
- Räntefri avbetalning

Frågor?
010-10 19 160
Vardagar 9 - 18
Lördagar 9 - 15

Vi som svarar på dina frågor

Besök närmaste butik

- Gävle
- Göteborg
- Jönköping
- Malmö

Tema Elektroniks butik är belägen på Nordostpassagen 7 i Göteborg, där har den legat alltsedan starten 1983. Under dessa år har vi levererat elektronikkomponenter och alla typer av tillbehör därtill.

Till oss vänder sig företag, skolor, kommun och privatpersoner både via butiken och per postorder. Idag lagerförs 13500 artiklar och hittar du inte vad du söker är du välkommen att kontakta oss - via våra leverantörer har vi tillgång till ett mycket stort antal produkter.

Tema Elektronik Techica AB, Nordostpassagen 7, 413 11 Göteborg
Telefon 031-428690, Telefax 031-428650
E-post: magnus@temaelektronik.se
Öppettider: vardagar 09:00 – 17:00

Hjälp med radioschemor?

Hämta hem inskannade schemor från Radiomuseets hemsida

Serviceinformation från följande tillverkare: Centrum, Luxor, Radiola är nu inskannade och tillgängliga digitalt. Medlemmar i Radiohistoriska Föreningen i Västsverige har full tillgång till informationen via den interna medlemsidan på:

www.radiomuseet.se/medlem

Login hittar Du på ditt medlemskort för 2017.

Om du inte är medlem kan du se hur du blir det via länken nedan.

[http://wordpress.radiomuseet.se/medlemssidan/bl
-medlem-i-radiohistoriska-foreningen-i-vastsverige/](http://wordpress.radiomuseet.se/medlemssidan/bli-medlem-i-radiohistoriska-foreningen-i-vastsverige/)

Nils Pihlgren / Lars Quiding / Viktor Ohlsson

En bra holländsk hemsida

För den som söker ett radioschema till en radio så finns det en site där man kan ladda ned ett sådant utan kostnad. Det enda man behöver göra är att registrera sig. Siten innehåller kanske inte så många svensktillverkade apparater men desto flera från kontinenten.

<http://www.radiotechniek.nl/>

Antique Radios

Schematics, Pictures – För medlemmar i Radiomuseum.

www.radiomuseum.org

Välkommen till Museinyheter från Västsverige

Det finns idag en intressant hemsida med museinyheter från Göteborg och Västsverige som man presenterar så här: Vi arbetar enbart med museinyheter och sidan är ren informationssida vi har inga kommentarsfält eller liknande och kommer heller inte att ha det. Adress: www.museenytt.se

Redaktör

Arne Brorsson

arne.brorsson@live.se

Museibutiken

Bo Carlsson, som är ansvarig för museibutiken på Radiomuseet finns normalt tillgänglig under eftermiddagar, vardagar. Andra tider kommer affären bara att kunna öppnas om det finns funktionärer som har tid att vara med.

Bo Carlsson

bo.carlsson@bredband2.com

Försäljningen på Radiomuseet

Radiomuseet säljer från sina samlingar apparater som inte är aktuella att ställa ut, liksom rör och komponenter. Radioapparater och instrument till försäljning utannonseras regelbundet i NfR och på Radiomuseets hemsida.

Försäljning sker på två sätt:

På onsdagarna mellan klockan 15 och 19 finns normalt medlemmar som ansvarar för försäljning på plats på Radiomuseet. Dels håller Radioaffären öppen för försäljning av apparater och komponenter, dels brukar de medlemmar som ansvarar för rörförsäljning vara på plats. Medlemmar i Föreningen är välkomna att besöka Radiomuseet vid dessa tillfällen för att handla, men man kan inte kräva att det alltid skall finnas försäljningspersonal på plats. Om du, som är medlem, själv vill leta i komponentförrådet är detta möjligt under de tider då affären har öppet. Kontaktperson är Bo Carlsson. Betalning kan ske med kontanter eller bankkort.

Alla övriga tider tar Radiomuseet endast emot beställningar av apparater, komponenter och rör på mail eller brev, eller undantagsvis på telefon. Dessa beställningar expedieras sedan per post, eller kan avhämtas under ordinarie öppettider. I det senare fallet skall den som beställer ha angivit i beställningen att godset skall avhämtas. Någon från Radiomuseet ringer eller mailar när de beställda varorna är klara för avhämtning. Beställda varor som skall skickas med post skall förskottsbetalas. Varor som avhämtas kan betalas kontant eller med bankkort.

Vad som ovan stadgats rörande medlemmar gäller också för dem som inte är medlemmar i föreningen. Radiomuseet tillämpar differentierade priser för medlemmar och icke medlemmar.

Beställningsadressen är: info@radiomuseet.se

Nyheter från Radiomuseet

Deadline för majnumret nr 100 är fredagen den 21 april 2017.

Välkomna med bilder, kommentarer och inlägg till Nyheter från Radiomuseet!

Vidarebefordra gärna Nyheter från Radiomuseet till vänner och bekanta, även till de som bor långt borta.

Lars Lindskog

lars@lalind.se

Facebook

Jeanette Nilsson och Matts Brunnegård är våra två mycket aktiva redaktörer för Radiomuseets faceboksida. Deras inlägg kommer nu även direkt in på Radiomuseets hemsida och kan därigenom nå ändå fler läsare. Adressen är som vanligt:

<http://www.facebook.com/home.php?#/pages/Goteborg-Sweden/Radiomuseet/136495834874?ref=ts>

Jeanette och Matts kan vi nå här:

Jeanette Nilsson

jeanette62373@hotmail.com

Matts Brunnegård

gjutaren26@gmail.com

Audionen

Audionen utkommer med fyra nummer per år och distribueras via e-post i pdf-format på samma sätt som Nyheter från Radiomuseet till samtliga medlemmar som inte speciellt begärt att få Audionen i pappersformat. Detta kan man göra genom att sända ett meddelande till info@radiomuseet.se. De medlemmar som saknar e-postadress får automatiskt Audionen i pappersformat hem till sin brevlåda.

Deadline för Audionen nr 2 / 2017 är 6 maj.

Sven Persson (Telefon: 0705-83 78 06)

audionen@radiomuseet.se

OBSERVERA: Användarnamn och lösenord till den interna medlemssidan återfinns numera på ditt medlemskort och inte längre i Audionen.

Kloka ord

Reklambild för His Masters Noise?

Lars Lindskog
Redaktör
lars@lalind.se

Viktor Ohlsson
Webbmaster
viktor.ohlsson@von.pp.se